

**DİL YETERLİLİĞİ HİZMETİ SAĞLAYICISI YETKİLENDİRME TALİMATI
(SHT-1L-HS)****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Tanım ve Kısaltmalar, Hukuki Dayanak****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Talimatın amacı, SHT-1L Dil Yeterliliği Talimatı esaslarına uygun olarak sınav yapacak hizmet sağlayıcılarının yetkilendirilmesine ilişkin esas ve usuller ile kısıtlamaları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden dil yeterliliği sınavı yapmak üzere yetkilendirilen hizmet sağlayıcılarını, bunların çalışanlarını, sınavların yapılmasında ve sınavların değerlendirilmesinde görevlendirilecek gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat, JAR FCL 1, JAR FCL 2, ESARR 5 ve Personel Lisanslandırma konulu ICAO Ek-1 standartlarına paralel olarak; 20/4/2012 tarihli SHT-2 Helikopter Pilotu Lisans Talimatı Revizyon 1, 6/6/2006 tarihli ve 26190 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan SHY-1 Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliği'nin 6ncı maddesine 31/12/2007 tarihinde getirilen ek fıkraları ile 31/1/2007 tarihli ve 26420 sayılı Remi Gazetede yayımlanan SHY 65-01 Hava Trafik Kontrol Hizmetleri Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği'nin 44 üncü maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Talimatta geçen;

- a) Aday: Dil yeterliliği sınavına girecek kişiyi,
- b) AELTE: ICAO Havacılık İngilizcesi Dil Testi Onay sistemini,
- c) AELTS: ICAO Havacılık İngilizcesi Dil Testi Servis sistemini,
- ç) Circular 318: Dil yeterliliği testleri hakkında ICAO tarafından hazırlanan genelgeyi,
- d) Doc 9835: Dil yeterliliği gereklerinin uygulanması konusunda ICAO tarafından hazırlanan el kitabını,
- e) ESARR 5: EUROCONTROL tarafından yayımlanan Hava Trafik Personeli Lisanslandırma düzenlemesini,
- f) EUROCONTROL: Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyet Teşkilatını,
- g) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürü'nü,
- ğ) Hizmet sağlayıcı: Dil yeterliliği sınav hizmeti vermek üzere SHGM tarafından bu Talimata göre yetkilendirilen kurum veya kuruluşu,
- h) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- ı) JAR FCL: JAA tarafından yayımlanmış Ortak Havacılık Kuralları – Uçuş Mürettebatı Lisanslandırma esaslarını,
- i) JAA: Avrupa Havacılık Otoriteleri Birliğini,
- j) SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,

k) SHT-1L: SHGM tarafından yayımlanan 04/04/2012 tarihli Dil Yeterliliği Talimatını Revizyon 1'i,

l) Test sağlayıcı: ICAO esaslarını uygun olarak dil yeterliliği seviyesini ölçmeye yönelik bir sınavın sahibi kurum veya kuruluşu, ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Kanunu'nda, ilgili diğer mevzuatta ve ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM Uygulama Esasları

Hizmet sağlayıcılarının yetkilendirilmesi

MADDE 5 – (1) Bu Talimat kapsamında sınav yapacak hizmet sağlayıcıları, SHGM tarafından onaylanan test merkezlerinde SHGM tarafından onaylanan testleri kullanırlar.

(2) Bu Talimat kapsamında yetkilendirilmek isteyen hizmeti sağlayıcıları, sınavlarda kullanacakları testlerin ve sınavları uygulayacakları test merkezlerinin onayı için SHGM'ye başvururlar. Başvuru sahipleri, başvuru dosyasında aşağıdakileri sunmalıdır:

a) Sınavlarda kullanacakları dil yeterliliği testinin bu Talimatın 7nci maddesine uygun olduğunu gösteren belgeler, sunumlar ve testin sağlayıcısı ile yapılan işbirliği anlaşması,

b) Sınavları uygulayacakları test merkezinin bu Talimatın 8inci maddesinde belirtilen şartlara uygun olduğunu gösteren tesis bilgileri, prensip mimari çizimi ve yeri konusundaki planlamaları,

c) Sınavların duyurulması, başvuruları, yürütülmesi, değerlendirilmesi, sonuçlarının bildirilmesi, tüm sınav sürecini kapsayacak şekilde sınavlarla ilgili her türlü kaydın tutulması, muhafazası, sınavların gizliliğinin ve güvenliğinin sağlanması, sınav itirazlarının değerlendirilmesi gibi konularda prosedürlerin yer aldığı dil yeterliliği hizmet sağlayıcısı el kitabı.

(3) Hizmet sağlayıcılar, sınavların bu Talimata ve yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütülmesinden SHGM'ye karşı sorumlu olacak ve SHGM tarafından onaylanacak bir yönetici atamalıdır.

(4) Bir hizmet sağlayıcının onaylanması için sunduğu testin bu Talimatın 7nci maddesine uygunluğunu SHGM tarafından en az 3 teknik denetçiden teşkil edilen komisyon değerlendirir ve değerlendirme sonucu Genel Müdür onayı ile sonuçlanır. Uygunluğunun onaylanması ve başvuru sahibinin, SHGM hizmet tarifesinde belirtilen Dil Yeterliliği Sınav Yetki Onayı hizmet bedelini yatırması halinde test için bir yıl süreli onay belgesi düzenlenir.

(5) Hizmet sağlayıcılarının sunduğu el kitabı SHGM tarafından incelenir. El kitabının uygunluğu halinde hizmet sağlayıcılarının sınavları yapacağı test merkezleri, bu Talimatın 8inci maddesine uygunluğu açısından SHGM tarafından yerinde denetlenir. SHGM inceleme ve denetimleri sonucunda başvuruda bulunan merkeze denetim raporu gönderir. Yeterli görülmeyen merkezler, eksikliklerin giderilmesini müteakip yeniden denetim talep edebilir. Denetimler neticesinde yeterli görülen test merkezleri için, SHGM hizmet tarifesinde belirlenen Dil Yeterliliği Sınav Merkezi Yetkilendirmesi hizmet bedelini yatırılması halinde bir yıl süreli onay belgesi düzenlenir.

Hizmet sağlayıcılarının denetlenmesi ve yeniden yetkilendirilmesi

MADDE 6 – (1) SHGM, yetkilendirdiği hizmet sağlayıcılarını, faaliyetlerinin bu Talimat hükümlerine uygunluğu açısından gerekli gördüğü hallerde haberli veya habersiz olarak denetler.

(2) Hizmet sağlayıcılar, bu Talimat kapsamında yapılan sınavlarla ilgili her türlü kaydı en az 5 yıl süre ile tutar ve talep ettiğinde SHGM'ye sunar.

(3) Hizmet sağlayıcılar, sınavla ilgili bilgi ve kayıtları hukuki bir zorunluluk olmadıkça hiçbir kimse veya kurumla paylaşmaz. Ancak, sivil havacılık otoriteleri veya kuruluşları tarafından bir adayın sınav sonucuna yönelik teyit istekleri cevaplanır.

(4) SHGM denetim sonuçlarını hizmet sağlayıcıya denetim raporu ile bildirir. Eksikliklerin tespit edilmesi halinde, verilen sürede giderilmesini ister.

(5) Yetkilendirilmiş bir hizmet sağlayıcı, faaliyetlerine devam etmek istemesi halinde mevcut yetkisinin bitim tarihinden en az 3 ay önce SHGM'ye başvurur. SHGM'nin yapacağı denetimlerde, hizmet sağlayıcının yetki almak için gerekli şartları taşımaya devam etmesi ve faaliyetlerinin bu Talimata uygun olduğunun görülmesi halinde mevcut yetkisi bir yıl uzatılır.

Hizmet sağlayıcılar tarafından kullanılacak İngilizce testlerde aranacak şartlar

MADDE 7 – (1) Dil yeterliliği sınavı yapmak için yetkilendirilecek hizmet sağlayıcılarının kullanacakları İngilizce testler aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır:

- a) ICAO AELTE veya AELTS sisteminden onaylı olmalıdır
- b) Circular 318 ve Doc 9835 esasları çerçevesinde hazırlanmış olmalıdır.
- c) SHT-1L Talimatının 5nci maddesinin dördüncü fıkrasında tanımlanan İngilizce anlama ve konuşma yeteneğini aynı Talimatın 6ncı maddesinde belirtilen konu başlıkları yönünden aynı Talimatın 7nci maddesine uygun olarak değerlendirmelidir.
  - ç) Dinleme ve konuşma soruları içermelidir.
  - d) Yüz yüze mülakat da içermelidir.
  - e) Sorular havacılık konularında olmalıdır.
  - f) Mülakat da dâhil olmak üzere sorular ve sorulara verilen cevaplar elektronik olarak kaydedilmeli ve gerektiği durumlarda erişilebilir olmalıdır.
  - g) Test güvenilirliğini sağlayacak şekilde farklı sorular ihtiva eden ve en az 50 farklı test üretilebilecek soru bankasına sahip olmalıdır.
  - ğ) Soru bankası, yılda en az %10 arttırılmalı veya değiştirilmelidir.
  - h) Sınavların değerlendirmesi en az 2 farklı değerlendirici tarafından ve birbirinden bağımsız olarak yapılmalıdır.
    - 1) Sınav sistemi, değerlendirmelerin en geç 15 işgünü içinde sonuçlandırılmasına uygun olmalıdır.
      - i) Test sağlayıcısının, sınav değerlendirmesi yapacak değerlendiricilerin seçimi, başlangıç ve tazeleme eğitimi, performans değerlendirmesi ve standardizasyonları konusunda prosedürü olmalıdır.
      - j) Sınavlarda sorulacak soruların gizliliği ve güvenliği sağlanmalıdır.

Hizmet sağlayıcılar tarafından kullanılacak test merkezlerinde aranacak şartlar

MADDE 8 – (1) Test merkezleri sınava uygun ses, ışık, sıcaklık, havalandırma ve oturma düzenine sahip olmalıdır.

(2) Çalışır durumda ve sınav düzeni ve formatına yeterli sayıda bilgisayar terminalleri bulundurmaktadır.

(3) Kesintisiz yüksek hızlı DSL internet bağlantısı olmalıdır.

(4) Sınav yapılan yerleri izleyen kamera sistemi ve en az son 90 sınav gününün kaydını kaydetme ve kayıtlara erişme imkânı olmalıdır.

(5) Kamera sistemine güvenli bir internet hattı üzerinden SHGM'ye erişim imkânı sunulmalıdır.

(6) Sınav güvenliğini sağlamaya yönelik tedbirleri ve görevlileri olmalıdır.

(7) Adaylara; sınav öncesi, sınav sırasında ve sınav sonrasında uymaları gerekli kurallar ve gerekli prosedürler, sınav yeri, sınav başvuru usulleri, sınav sonucunun bildirilmesi ve ihtiyaç duyacakları diğer konularda bilgi ve açıklama sunulmalıdır.

(8) Adayların kullanımına uygun bekleme ve dinlenme alanı, kayıt bürosu veya bankosu olmalıdır.

(9) Adayların iletişimine tahsis edilmiş e-posta adresi ve telefon numarasına sahip olmalıdır.

Sınav tarihleri, kontenjanları, başvuruları ve randevuları

MADDE 9 – (1) Bu Talimat kapsamında yetkilendirilen hizmet sağlayıcılarının yapacakları sınav tarihleri, kontenjanları ve gerekli hallerde bunlarda yapılacak değişiklikler; hizmet sağlayıcı tarafından SHGM ile koordineli olarak belirlenir.

(2) Belirlenen tarihler, kontenjanlar ve yapılan değişiklikler, SHGM'nin ve hizmet sağlayıcının internet sayfasında sınavlardan en az 20 işgünü önce duyurulur.

(3) Hizmet sağlayıcının sınav ve değerlendirmesi için alacağı ücret, SHGM hizmet tarifesinde belirlenen dil yeterliliği sınavı hizmet bedelini geçemez.

(4) Başvurular, hizmet sağlayıcı tarafından belirlenen yöntemle doğrudan hizmet sağlayıcıya yapılır.

(5) Usulüne uygun başvuru yapmış adaylara, sınava girmeleri için gün ve saat tahsisi yapılarak sınav randevusu oluşturulur. Adaylara kendi sınav randevuları, test merkezince en az 10 işgünü önce bildirilir.

(6) Randevu verme önceliği, başvuruların geliş sırasına göre değerlendirilir, bunun dışında bir sebeple hiçbir adaya öncelik verilemez, önceden duyurulan kontenjanın üzerinde adaya randevu verilemez.

(7) Kontenjan olması durumunda adayların gün tercihleri dikkate alınır.

Başarısız olanların yeniden sınav müracaatları

MADDE 10 – (1) Bu Talimat esaslarına göre yapılan dil yeterliliği sınavına katılmış ve SHT-1L Talimatının 6ncı ve 7nci maddelerinde belirlenen esaslara göre seviye 4 altında not alarak başarısız olmuş adaylardan;

a) Seviye 1 notu alanlar, sınav tarihinden itibaren 6 ay içinde;

b) Seviye 2 notu alanlar, sınav tarihinden itibaren 4 ay içinde;

c) Seviye 3 notu alanlar, sınav tarihinden itibaren 2 ay içinde

tekrar sınava alınmazlar.

Sınavların yapılması

MADDE 11 – (1) Bu Talimat kapsamında yetkilendirilen hizmet sağlayıcılar, İngilizce dil yeterliliği sınavlarını, SHGM tarafından onaylanmış kendi test merkezlerinde yürütürler.

(2) Adaylar sınav randevusundan en az 30 dakika önce test merkezince bildirilen adreste ve belirtilen sınav salonunda gerekli kayıtların yapılması için hazır bulunurlar. Aksi halde, randevu ve sınav haklarını kaybederler.

(3) Sınavlara başlamadan önce adayların kimlik tespiti yapılır, fotoğrafı çekilir, sınav yoklaması imzalatılır.

(4) Sınavlar esnasında sınav salonunda; SHGM tarafından onaylanmış hizmet sağlayıcısı çalışanları, test sağlayıcısı görevlileri ve SHGM görevlileri dışında kimse bulunamaz. Bunlardan sınavların yapılması ve gözetilmesi ile görevli olanlar, sınav yoklamasını imzalarlar.

(5) Sınavın formatına uygun olarak, aday ile yapılacak konuşmaları ve yüz yüze mülakatı icra edecek konuşmacıya ihtiyaç duyulması halinde, bu konuşmacıların test sağlayıcının belirleyeceği ön şartları sağlaması ve belirlediği eğitimleri başarıyla tamamlaması gereklidir.

(6) SHGM, ihtiyaç duyduğu her durumda sınavlara gözlemci veya denetçi gönderir.

Sınav esnasında uyulacak kurallar

MADDE 12 – (1) Adaylar sınava, kendilerine tahsis edilen yerde girerler.

(2) Sınava, randevu saatinde başlanır. Sınav başladıktan sonra; sistemle ilgili önlenemeyen teknik arızalar haricinde durdurma, ara verme veya geri dönme yapılmaz.

(3) Adaylar sınav esnasında; hizmet sağlayıcı tarafından sağlanan sınav bilgisayarını, mikrofon, kulaklık, kalem ve kâğıt kullanırlar, bunları sınav bitiminde eksiksiz teslim ederler.

(4) Bu maddenin üçüncü fıkrasındaki izin verilenler dışında, adayların sınav esnasında elektronik veya basılı doküman, defter, kitap, sözlük, not, boş kâğıt, cep telefonu, her türlü kayıt ve haberleşme cihazı vs. gibi şeyleri yanlarında veya yakınlarında bulundurmaları, sınav salonuna sokmaları, üzerlerinde olduğu halde sınav salonuna girmeleri; sınav süresince sorularla ilgili aldıkları notları dışarı çıkarmaları veya buna teşebbüs etmeleri, sınav için kullanılan her türlü malzemeye kötü amaçlı etkide bulunmaya kalkışmaları gibi tutum ve davranışlar kopya olarak değerlendirilir.

(5) Her türlü kopya çekme girişiminde bulunan veya kopya çekerken yakalanan aday hakkında hazır bulunan hizmet sağlayıcısı ve varsa SHGM görevlileri tarafından kopya tutanağı tutulur ve sınav yerinden uzaklaştırarak sınavı geçersiz sayılır. Bu durumdaki adaylar, kopya işlemi yapılan sınavın tarihinden itibaren 12 ay içinde tekrar sınava alınmazlar.

(6) Hakkında kopya tutanağı tutulan kişinin lisans sahibi olması durumunda, lisansı SHGM tarafından 6 ay süreyle askıya alınır.

(7) Sınavların düzen ve işleyişini bozmaya yönelik davranışta bulunanlar hakkında ayrıca yasal işlemlerde bulunulur.

Sınavların değerlendirilmesi

MADDE 13 – (1) İngilizce sınavların değerlendirilmesi; SHGM tarafından onaylanan sınavın formatına uygun olarak; hizmet sağlayıcının veya test sağlayıcısının değerlendiricileri tarafından SHT-1L Talimatının 6ncı ve 7nci maddelerinde belirlenen esaslar doğrultusunda yapılır.

(2) Hizmet sağlayıcının değerlendiricileri SHGM tarafından yetkilendirilir. Yetkilendirilecek değerlendiricilerde aşağıdaki özellikler aranır:

- a) İngilizce eğitimi ve öğretimi konusunda diploma ve yeterli tecrübe sahibi olmak veya Seviye 6 dil yeterliliğine sahip tecrübeli pilot veya hava trafik kontrolörü olmak,
  - b) Havacılık İngilizcesi konusunda SHGM tarafından kabul edilecek bir eğitimi tamamlamış olmak veya en az 10 yıllık operasyonel havacılık tecrübesine sahip olmak,
  - c) Test sağlayıcı tarafından verilecek başlangıç ve süresi içinde tazeleme eğitimlerini tamamlamak,
  - d) Test sağlayıcının belirlediği değerlendirme performansını muhafaza etmek,
- (3) Değerlendiriciler, adayların kimliğine ilişkin bilgi sahibi olmaksızın değerlendirme yaparlar.
- (4) Her bir adayın sınavı, en az biri öğretmen iki değerlendirici tarafından ve birbirinden bağımsız olarak değerlendirilir. 2 değerlendirmenin farklılık göstermesi durumunda 3ncü bir değerlendirici tarafından değerlendirilir, bu durumda sonuç notu 3 değerlendirmenin sonucuna göre belirlenir.

Sınav sonuçlarının bildirilmesi ve lisansa işletilmesi

MADDE 14 – (1) Bu Talimat kapsamında yapılan İngilizce dil yeterliliği sınav sonucu SHGM'ye yazılı olarak ve adaya e-posta yolu ile bildirilir.

(2) İngilizce dil yeterliliği sınavında başarılı olanlardan SHGM tarafından düzenlenmiş lisansı olanlar, ilgili başvuru formunu kullanarak dil yeterliliği seviyelerini mevcut lisanslarına işletmek için başvurabilirler.

(3) Seviye 4 ve seviye 5 dil yeterliliği notu, lisansa geçerlilik tarihi ile birlikte işlenir.

(4) Seviye 4'ün altındaki sınav sonuçları lisansa işlenmez.

Sınav sonucuna itiraz ve sınavların yeniden değerlendirilmesi

MADDE 15 – (1) Bu Talimat kapsamında yapılarak İngilizce dil yeterliliği sınav sonucu bildirilmiş aday, sınavının yeniden değerlendirilmesini talep edebilir.

(2) İtiraz başvuruları, hizmet sağlayıcı tarafından belirlenen yöntemle doğrudan hizmet sağlayıcıya yapılır.

(3) İtiraz başvurunun değerlendirilebilmesi için, sınav sonucunun e-posta ile gönderildiği tarihten itibaren 15 iş günü içerisinde hizmet sağlayıcıya ulaştırılmalıdır.

(4) Hizmet sağlayıcının itiraz değerlendirmesi için alacağı ücret, SHGM hizmet tarifesinde belirlenen dil yeterliliği sınavının yeniden değerlendirilmesi hizmet bedelini geçemez.

(5) Bir sınavın itiraz değerlendirilmesi, ilk değerlendirmeyi yapanlardan farklı bir değerlendirici tarafından yapılır ve kesinlik kazanır. Sınav sonucu SHGM'ye yazılı olarak ve adaya e-posta yolu ile bildirilir.

(6) Sınav sonucunun değişmesi durumunda, itiraz ücreti adaya geri ödenir.

(7) Usullere uygun olarak yapılmayan yeniden değerlendirme talepleri ile yeniden değerlendirilmesi tamamlanarak notu kesinleşmiş sınavlara yönelik mükerrer itirazlar değerlendirilmez.

Değerlendiricilerin standardizasyonu ve kalite kontrolü

MADDE 16 – (1) SHGM, yetkilendirdiği değerlendiriciler arasında standardizasyonun ve yaptıkları değerlendirmelerin kalite kontrolünün sağlanması amacıyla, test sağlayıcıdan değerlendiricilerin performans raporlarını talep eder.

(2) SHGM, performansı uygun görülmeyen değerlendiricilerin yetkisini test sağlayıcı ile koordineli olarak askıya alır ve değerlendiricinin yeniden eğitim almasını ister. Gerekli hallerde yetkisini iptal eder.

(3) SHGM, hizmet sağlayıcıları ve bunların değerlendiricileri ile en az 6 ayda bir standardizasyon ve performans değerlendirmesi toplantıları düzenler. Gerekli görülen hallerde test sağlayıcılarından da katılım ister. İhtiyaç görmesi halinde değerlendiriciler için ilave eğitim yapılmasını talep eder.

İdari yaptırımlar

MADDE 17 – (1) Bu Talimat hükümlerine uygun hareket etmeyen veya SHGM denetimlerinde tespit edilen bulguları zamanında kapatmayan hizmet sağlayıcılarının yetkisi askıya alınır. Askıya alınma tarihinden itibaren 3 ay içerisinde eksiklerin giderilmemesi halinde yetkisi iptal edilir.

(2) Bu Talimat hükümlerine uygun hareket etmediği tespit edilen, denetim bulgularını zamanında kapatmayan hizmet sağlayıcılarının sorumlu yöneticisinin hakkında 2920 sayılı Kanuna göre idari yaptırım uygulanır.

(3) Sınavlarda usulsüzlük yaptığı tespit edilen, sınav güvenliğini ve güvenilirliğini ihlal eden hizmet sağlayıcıların yetkisi ve sorumlu yöneticisinin yetkisi iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 18 – Bu Talimat, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.